

O vojakoch („stave vojenskom“) a o vojne

(Dva citáty veľkých spisovateľov s krátkymi poznámkami)

L. N. Tolstoj (Vojna a mier):

Z biblického príbehu vyplýva, že nepracovať – leňošiť bolo prvému človeku pred jeho pádom podmienkou blaženosti. Sklon k leňošeniu zostal rovnaký aj v padlom človeku, ale kliatba človeka stále zatŕažuje, a to nielen tým, že si musíme v pote tváre dobývať chlieb svoj, ale aj preto, lebo ak je naša povaha založená na mravnosti, nemôžeme byť spokojní, ak leňošíme. Vnútorňý hlas nám hovorí, že sa previňujeme, ak leňošíme.

Keby človek mohol nájsť stav, v ktorom by pri leňošení mal pocit, že je užitočný, že si koná povinnosť, našiel by kus prvotnej blaženosti. A takému povinnému a „bezúhonnému“ leňošeniu sa teší celý stav – stav vojenský. Práve v tomto povinnom leňošení bola a bude hlavná prítlačivosť vojenskej služby.

Poznámka: A AKO JE TO DNES?

To, o čom píše L. N. Tolstoj, platí v plnej miere aj dnes, ibaže dnes sa toto „bezúhonné leňošenie“ rozšírilo okrem „stavu vojenského“ aj na iné skupiny ľudí. Totiž v Tolstého dobe bola ešte mravnosť (morálka) cenená a rešpektovaná. Dnes, v čase mýtvej morálky, už celkom neplatí (presnejšie pre mnohých neplatí), že ľudia „nemôžu byť spokojní, ak leňošia“: väčšina ľudí už „vnútorňý hlas nehovorí, že sa previňujú, ak leňošia“. Dokonca leňošenie mnohí pokladajú za niečo, čím vynikajú nad tými, nad tými, ktorí pracujú – je to pre nich akýmsi znakom ich „chytrosti“ (v skutočnosti „chytráctva“), „umenia“ žiť bez práce, na úkor iných. Príživníctvo sa skrátka dnes stalo nielen tolerovaným, ale (aspoň nepriamo) dokonca podporovaným (napr. niektorými zákonmi, ba v ostatnom čase čím ďalej, tým viac aj verejnou mienkou). Preto okrem „stavu vojenského“ je tu dnes veľa rôznych „iných stavov“ príživníkov.

Guy de Maupassant (Vojna):

Vo chvíli, keď vystupujem z loďky na svoju jachtu, počujem z brehu pal'bu. Pluk v Antibes cvičí strel'bu na piesku medzi píniami. Dym stúpa v bielych kotúčoch, podobných chumáčikom bavlny, vyparuje sa, a pri mori vidíte červené vojenské nohavice, behajúce po celej dĺžke pobrežia. Námorní dôstojníci sa o to zrazu začali zaujímať, miera d'alekohľadmi k pevnine a srdce im prudko tlčie pri pohľade na vojenskú hru.

Keď len počujem to slovo, slovo vojna, zdesím sa, akoby sa hovorilo o čarolejníctve, inkvizícii, o niečom vzdialenom, skončenom, hroznom, príšernom a neprirodzenom.

Ak sa hovorí o ľudojedochoch, pyšne sa usmievame a dokazujeme svoju nadradenosť nad tými divochmi. Kto je však divoch, ozajstný divoch? Ten, kto bojuje, aby porazeného zjedol, alebo ten, kto bojuje kvôli boju, pre samotný boj?

Vojačkovia tam na pobreží sú zasvätení smrti ako stádo oviec, ktoré ženú na jatku. Padnú na pláni, hlavu budú mať rozťatú šablou alebo hrud' prederavenú strelou. Sú to mladíci, ktorí mohli pracovať, vyrábať, byť užitoční. Ich otčovia sú starí a chudobní; matky ich dvadsať rokov milovali, zbožňovali, ako len matky zbožňujú, a za pol roka, lebo možno za rok, sa dozvedia, že ich dieťa, že ich veľký s takou námahou vychovaný syn, do ktorého vložili toľko peňazí, toľko lásky, bol hodený do jamy ako zdochnutý pes, pretože mu strela roztrhla brucho, pretože bol zašliapaný, rozdrvený, rozmliaždený kopytami jazdeckého pluku. Prečo zabili jej syna, jej krásneho chlapca, jedinú nádej, jej pýchu, jej celý život? To nevie.

Áno, prečo?

Vojna! – Bojovať! ...Zabíjať! ...Pozabíjať ľudí! ...A to dnes, v našej dobe, v našom stupni civilizácie, pri rozmachu našej vedy a vyspelosti filozofie... kam sa až dostal ľudský génus? Máme školy, kde sa ľudia učia zabíjať, zabíjať z veľkej diaľky, dokonale. obrovské množstvo ľudí naraz, zabíjať nevinných úbožiacov, ktorí majú na starosti rodinu – a to bez súdneho pokračovania.

A najprekvapivejšie je, že sa ľud nepozdvihne proti vládam. Aký rozdiel je teda medzi republikou a monarchiou? Najprekvapivejšie je, že sa celá spoločnosť pri púhom slove „vojna“ nevzbúri.

Žijeme neustále pod ťarchou starých a odporných zvykov, pod zločinnými predsudkami, surovými myšlienkami svojich barbarských predkov... sme zvieratá, a zostaneme zvermi, ktoré ovláda pud a nič ich nezmení.

Či by inak azda hanili Victora Huga, ktorý vykrikol to veľké volanie slobody a pravdy?

„Dnes sa sila nazýva a začína byť odsudzovaná; vojna je postavená pred súd. Civilizácia na žalobu ľudského pokolenia otvára rokovanie a spisuje veľký trestný register dobyvateľov a vojvodcov. Ľud začína chápať, že obrovský zločin nemožno považovať za maličkosť; že zabíjať je zločin, a zabíjať vo veľkom nie je poľahčujúca okolnosť; ak je kradnúť hanbou, obsadiť územia nemôže byť slávou.

Ach, vykriknime tú absolútnu pravdu – zbvme vojnu slávy!“

Márny hnev a pohoršenie básnika. Vojna je dnes viac uctievaná ako kedysi predtým.

Obratný „umelec“ v tomto odbore, zabíjač vo veľkom, pán Moltke, kedysi povedal delegátom mieru tieto podivné slová:

„Vojna je svätá, je božského pôvodu; je to posvätný zákon sveta; udržiava medzi ľuďmi všetky vznešené a ušľachtilé city – česť, nezištnosť, cnosť, odvahu, jediným slovom bráni, aby ľudstvo neupadlo do najhnusnejšieho materializmu.“

Tak teda neupadnúť do najhnusnejšieho materializmu znamená zhromaždiť oddiely o štyristo tisíc mužoch, pochodovať bez odpočinku vodne v noci, nemyslieť na nič, nečítať, ničomu sa neučiť, žiť v špíne, nebyť nikomu užitočným, spať v bahne, lúpiť v mestách, vypaľovať dediny, ožobračovať celé národy, potom sa stretnúť s druhou skupinou ľudských tiel, vrhnúť sa na ne, narobiť potoky krvi, celé jatky mäsa, zmiešaného so skrvaveným bahnom, sekať mŕtvolu na kusy, stratiť ruky alebo nohy, úplne zbytočne mať z mozgu kašu a zdochnúť na poli, zatiaľ čo vaši starí rodičia, vaša žena a vaše deti umierajú od hladu!

Bojujúci vojaci sú metlou sveta.

Ľudia bojujú proti nástrahám prírody, proti nevedomostiam, proti všemožným prekážkam, aby zmiernili tvrdosť života. Ľudia – dobrodinci, vedci a iní venujú svoj život práci, úsiliu, ako pomôcť, ako podporiť, ako uľahčiť život svojim bratom. Žijú v boji užitočnej práce, zhromažďujú objavy, rozmnožujú ľudské vedomosti, každý deň dávajú vzdelanosti novú dávku poznania, každý deň prispievajú k dobru, blahobytu a sile vlasti i ľudstva.

Príde vojna. Generáli, dôstojníci, vojaci za pol roka zničia dvadsať rokov práce, trpezlivosti, nadania. Toto teda znamená „neupadnúť do najhnusnejšieho materializmu“.

My sme vojnu zažili. Videli sme ľudí, z ktorých sa stali pomätené zvieratá, zabíjajúce z púheho potešenia alebo z hrôzy alebo z vystatovačnosti a okázalosti. V čase, keď právo zmizlo, zákon bol mŕtvy, keď pojem spravodlivosti zanikol, sme videli strieľať nevinných ľudí na ceste – boli podozriví, lebo mali strach. Videli sme zabíjať psov uviazaných pri dverách svojich pánov len preto, aby sa vyskúšali nové revolyvery, videli sme strieľať salvami po kravách, ležiacich na lúke, bez akéhokoľvek dôvodu – len pre radosť zo strelby, proste pre zábavu.

Toto teda znamená „neupadnúť do najhnusnejšieho materializmu“.

Vpadnúť do cudzej krajiny, zabiť človeka, ktorý bráni svoj dom, hoci je v civilnom kabáte, nemá vojenskú čiapku na hlave, zapáľovať obydlia chudákov, ktorí už nemajú chleba, rozbíjať nábytok, kraďnúť zariadenie, opíjať sa vínom nájdeným v pivnici, znásilňovať ženy chytené na ulici, míňať náboje za milióny frankov a zanechávať za sebou biedu a choroby.

Toto teda znamená „neupadnúť do najhnusnejšieho materializmu“.

Čo vlastne vojaci vo vojne urobili, aby dokázali aspoň trochu inteligencie? Nič. Čo vynášli? Kanóny, pušky, zbrane. To je všetko.

Človek, ktorý vynášiel fúrik, tou prostou a praktickou myšlienkou spojiť koleso s dvoma tyčami, urobil pre ľudstvo viac, ako vynálezca moderného opevnenia.

Čo nám zostalo z antického Grécka? Stavby, sochy, knihy, myšlienky. Bolo veľké preto, že víťazilo, či preto, že niečo vytvorilo?

Zabránil mu azda vpád Peržanov „upadnúť“ do najhnusnejšieho materializmu“? Zachránili a obrodili Rím vpády barbarov?

Rozvinul azda Napoleon I. veľké intelektuálne hnutie, započaté filozofmi osemnásteho storočia?

A tak – ak si vlády prisvojujú právo na život ľudí – nemôže prekvapiť, ak si ľud občas prisvojí právo na život svojej vlády.

Bráni sa. Má pravdu. Nikto nemá absolútne právo nad inými. Môže vládnuť len pre blaho tých, ktorých riadi. Kto vládne, musí sa vyhýbať vojne rovnako, ako sa lodný kapitán musí vyhnúť zrážke s inou loďou. Keď kapitán so svojou loďou stroskotá, je súdený a odsúdený, ak sa zistí jeho nedbalosť alebo dokonca neschopnosť.

Prečo by nemali byť súdené vlády po každom vyhlásení vojny? Keby to ľudia pochopili, keby sami odsúdili smrtonosné vlády, keby odmietli nechať sa bezdôvodne zabíjať, keby použili zbrane proti tým, kto im ich dal, aby zabíjali iných, ihneď by bolo po všetkých vojnách... Ale to sa nestane.

Poznámka: A AKO JE TO DNES?

Veľký spisovateľ mal pravdu: „...to sa nestane.“ Nestalo sa: odvtedy dodnes sa nič nezmenilo – aj dnes platí všetko to, o čom píše, čo platilo v jeho dobe. Teda – všetko podstatné.

Pravdaže, niečo sa zmenilo – ale iba to vonkajšie: je modernejšia technika; už sa ľudia nesekajú na kusy šablami, ale sa „rozsekajú“ automatickými zbraňami – „vo veľkom“, po desiatkach; alebo bombami – po stovkách, tisíckach... Už neplatí, že „generáli, dôstojníci, vojaci za pol roka zničia dvadsať rokov práce, trpezlivosti, nadania“, ale „za pár minút zničia stovky rokov práce, trpezlivosti, nadania“.

Toto sa zmenilo, no to hlavné – to, čo motivuje ľudí k zabíjaniu, v čom spočíva podstata vojny, a tiež jej hrozné dôsledky pre ľudstvo (nech sa ich už snažia politici a ideológovia akokoľvek zľahčovať, ospravedlňovať, či dokonca oslavovať, glorifikovať) – to platí doslova i dnes. Ba možno v ešte väčšej miere.

Veď ak kedysi nejaký štát bojoval proti svojmu susedovi, dala sa vojna možno „ospravedlniť“ obranou, záujmami vlasti; dnes však, keď žoldnieri (aj naši) bojujú kdesi v Ázii, v krajinách, s ktorými nielen nesusedíme, ale nemáme s nimi ani žiadne „spoločné záujmy“, keď bojujú za záujmy cudzích (amerických či iných) „ropných barónov“ – a to za naše peniaze – je táto vojna ešte nezmyselnejšia, hodná odsúdenia oveľa väčšieho.

Rada, ktorú dáva Guy de Maupassant v závere, má svoje logické „teoretické“ odôvodnenie, je však dnes rovnako ťažko uskutočniteľná, ako v jeho dobe (sám to rezignovane konštatuje v poslednej vete: „Ale to sa nestane...“). Čo však možno, čo je uskutočniteľné, čo by sa mohlo stať (pravdaže, za predpokladu, žeby „mienkotvorní novinári“ prestali byť poslušnými sluhami politikov), to je zbaviť vojnu jej eufemistických prívlastkov a žoldnierov ich „oslavovania“ – ako akýchsi „hrdinov“. Veď vstúpili do armády dobrovoľne (nestali sa vojakmi preto, že im to prikázal zákon, ako sa to stalo mnohým, často i vysloveným pacifistom, v minulosti), a to zďaleka nie z nejakých „vlasteneckých dôvodov“, ale preto, čo tak

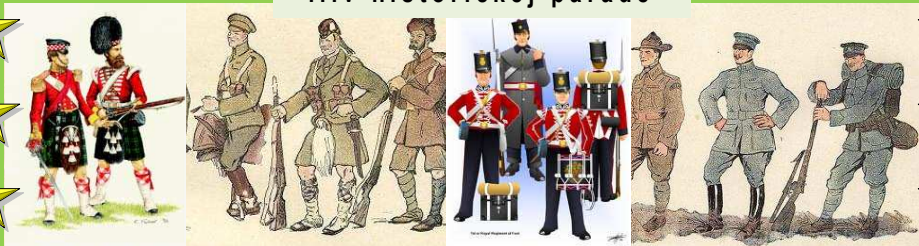

výstižne líči L. N. Tolstoj (veď on to dobre poznal z osobných skúseností: vo svojich mladších rokoch bol totiž tiež príslušníkom „vojenského stavu“). A súčasní žoldnieri sa aj „do bojovej misie“ prihlásili dobrovoľne – iba kvôli obrovskému príjmu („žoldu“); nebojujú „za našu vlasť“, prečo by teda mali byť pre nás hrdinami?

Nech ich obdivujú, oslavujú – ale i financujú – tí, v ktorých záujme bojujú!

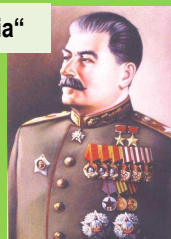
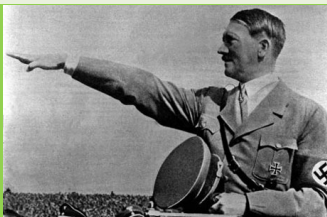
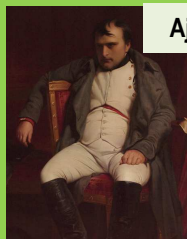
Vojaci kedysi a dnes – okrem výstroje a výzbroje sa nič nezmenilo:

...v historickej paráde

v bojovom „nasadení“

Aj títo traja boli vojaci, dokonca „slávni vojvodcovia“

...a dnešní žoldnieri

Darček pre Vás:

Desiatky publikácií zadarmo

Radi by sme Vás upozornili, že teraz máte možnosť si pozrieť a gratis („free“) stiahnuť desiatky dokumentov v elektronickej podobe – vo formáte **PPS** („prezentácie“) a v **PDF** (články, fakty, úvahy). Stačí jednoducho kliknúť na názov zvoleného dokumentu v zozname, ktorý nájdete po zvolení voľby „**mimoknižné publikácie**“ (v sekcii „**Prejsť na:**“) na web-stránke:

www.knihy-benjan.sk

Ide o originálne publikácie s mnohými (často málo známymi) *faktami o pravde, poznávaní, ale aj o lži, podvádzaní a manipulovaní; o vede a viere; s faktami a úvahami o svete, o Bohu, ale i o Vás.* V mnohých pps dokumentoch („prezentáciách“) tiež nájdete *unikátne fotografie a krásne melódie.*

Okrem toho na tejto web-stránke nájdete **PONUKU KNÍH**, kde je vyše 20 titulov, ktoré si môžete objednať a ktoré nikde okrem u nás (a v internetovom kníhkupectve MARTINUS.sk) nedostanete. O knihách si tu môžete prečítať podrobné informácie – nielen o ich rozsahu, formáte, cene a špeciálnych zľavách, ale aj o ich obsahu (t.j. anotácie); z niektorých z nich sú dokonca k dispozícii aj ukážky (úryvky).

(Pozn.: ak ste túto informáciu dostali e-mailom, nemusíte otvárať váš prehliadač, stačí jednoducho kliknúť na tu uvedenú webovú adresu, t.j. na: www.knihy-benjan.sk).

So srdečným pozdravom

MBKB

mb@knihy-benjan.sk